SZEGEDI HIRADÓ.

77-ik szám. **Szombaton, september 28-án 1861.** **Harmadik évfolyam.**

Megjelenik:
Hetenkint kétszer, szerdán és szombaton reggel.

Szerkesztői iroda:
Széchenyi-tér, Pfann-ház, első emelet.

Kiadóhivatal:
Burger Zsigmond könyvkereskedése.

Előfizetési föltételek.

Vidékre postán és Szegeden házhozhordással: Egész évre 8 frt, — félévre 4 frt, — évnegyedre 2 frt osztr. ért.

Helyben elvitetve a kiadó-hivatalból: Egész évre 6 frt, — félévre 3 frt, — évnegyedre 1 frt 60 kr. osztr. ért.

Egyes szám ára 8 ujkr.

Hirdetések:
Az öthasábos petitsor egyszeri hirdetésnél 7 ujkr. kétszerinél 6 ujkr., többszörinél 5 ujkr.
Bélyegdíj minden egyes beigtatásért 30 ujkr.
A nyilttérben a háromhasábos petitsor igtatási díja 20 ujkr.

Az előfizetési pénzek és hirdetmények Burger Zsigmond könyvkereskedéséhez címezendők.

Előfizetési felhivás
a
SZEGEDI HIRADÓ
october—decemberi folyamára.

Azon nemes részvét, mely lapunkat keletkezte óta figyelmére méltatá, feljogosit bennünket, hogy t. olvasóinkat vállalatunk szives pártolására továbbra is bizalmasan felhivjuk, igérvén: hogy valamint eddig főfeladatunk volt városunk érdekeit, a haza és tiszavidék állapotát elfogulatlan hű szellemben képviselni; ugy a körülményekhez képest ezentul is mindent el fogunk követni, hogy lapunk a legnagyobb magyar város nevére mindenkor méltó legyen.

Az előfizetési föltételek lapunk homlokán olvashatók.

Szeged, 1861. septemberben.

Szerkesztő: *Szabó Mihály.* Kiadó-tulajdonos: *Burger Zsigmond.*

A „Presse“ ujabb iránya.

Mióta az ország áldornagya gróf Forgáchnál látogatóban volt, minduntalan uj meg uj egyezkedési módokról szólnak a lapok, főleg mióta a külföldi sajtó is határozottan kárhoztatja az államminiszter centralizáló eljárását.

Majd a főkancellárt utaztatják az ország hangulata kipuhatolására, majd más magasabb egyéniséget; majd ismét néhány kitünőbb raixráthi követet utaztatnak Pozsonyba, hol a magyar hongyülés fejeivel a kiegyenlitésről tanácskozzanak.

E hirek — bár alaposságukat az államminiszter testőrei: a „Donau-Zeitung“ s az „Oesterreichische Zeitung“ kereken tagadták eddigelő — annyit mégis jelenthetnek, hogy nemcsak a nemzetiségi pártok, de maga a centralisták pártja is ritkulni kezd, s az államminiszternek, miként egy német lap magát kifejezi, kétszer sem kellene tárcáját letenni, hogy mást ne neveznének helyébe.

A megürült miniszteri tárcára némelyek Belcredi grófot, mások a magyar főkancellárt emlegetik máris: nem csuda tehát, ha e hirek közepett az államminiszter a magyar kancellárnak mindenben keresztülhuzza tervét, söt azon hirt kapják az emlitett testőrök a miniszteri irodából, hogy a magyar kancellária, mint fölösleges, meg fog szüntettetni, s tagjai az ujonnan szervezett megyéknek főnökeiül lennének alkalmazandók (!).

Mind e hirek merő ellenmondást látszanak ugyan képezni: de a bécsi népnek is oly inyére vannak a magyar ügyeknek kedvező hirek, hogy a centralisták lapja, a „Presse“ nem bátorkodik a közvéleménynek tovább ellentállni, hanem mintegy elökésziti az utat, nehogy az eshetőségekre zárt ajtó elött találja magát.

A mult vasárnapi számában ugyanis következő vezércikkel lepte meg olvasóit:

„A figyelmes szemlélőt nem kerülhette el, hogy Ausztria közvéleményében az alkotmánykérdést illetöleg lassankint bizonyos csüggedés foglalt helyet, mely máris ingadozásba hozta a nagy alkotmányos pártot. Nem mintha azt akarnók állitani, hogy ma már az alkotmány valósitásában hit komolyan meg lenne ingatva, s ama vigasztalhatlan pessimistai hangulat, mely Ausztria legutóbbi nagy államjogi átváltozása miatt mindnyájunkat eltöltött, ujra felülkerekedett; de ama, bizonyos értelemben tagadhatatlanul biztos öröm, melylyel hét hó elött a februári pátens üdvözöltetett és mely a közvélemény fölött a magyar országgyüléssel szemben is uralkodott, — lassankint tért veszit és egy ujabb veszedelmes bizalmatlanságnak ad helyet. E jelenség természetes. A súlyosan meglátogatott népesség az átkos nyomás alóli felszabadulás első pillanatában örömteljesen füllélekzett és életerősen nézvén egy jobb jövő elébe, kis időre ugyan viszszatarthatta az ifju szabadság iránti aggodalmát és minden viszontagságok dacára fentarthatá hitét az alkotmányban, — de midőn hétről hétre, hónapról hónapra kisérletekben látta az időt elmulni, bátorsága hanyatlik. A nép csak a sikerben hisz; igaz, hogy a legyözött bátorságát is csudálhatja, de hite csak az előrerohanó győztesben van, és Ausztriában az alkotmány még nem győzedelmeskedett. A csüggedés ily pillanataiban igaz, hogy a nagy emberek fő ismertető jele, hogy a csüggedő tömegekbe uj életet képesek önteni. De ily nagy emberünk nincs, talán egész Ausztriában sincs, s azért a nép a dolgok folyamát itt bizalmatlansággal nézi, nem bizalmatlankodik ugyan államférfiaink becsületében, de inkább tehetségében.

Azonban tévedne mindenki, ha a közvélemény e megváltozását csak a népnek nagy tömegében keresné, mely inkább csak ösztönszerüleg, de mégis tudjuk, mily csudálatos politikai ösztönnel itél kormánya fölött; hanem ilyen rokonérzület a népesség magasabb rétegét, az értelmes és közvetitve az államéletben is résztvevő osztályokra is kiterjedt és a teljes öntudattal működő alkotmányhü pártja a szabadelvüeknek maga, mely eddig a különböző alkotmányellenes töredékeknek szilárdul ellene szegült, igen fontos válópert kezd önkebelében. Az egész alkotmánypárt nem áll már, mint korábban, sorakozva egymás mellett, hogy minden kisebb véleménykülönbségről megfeledkezve, mint egy ember küzdjön az alaptörvény ellen bárhonnan intézett támadás ellen; hanem ezen párt egy részét is a bizonytalanság érzete lepte meg, mely még azt az ellentáborba viheti.

Alkotmányos vakbuzgók — ez talán a legjobb elnevezés a két töredék egyikének jellemzésére, — alkotmányos vakbuzgóknak nevezzük őket, nem azért, mivel mindnyájan vakbuzgó szabadelvüek és vakbuzgó alkotmányosak, hanem azért, mivel minden akadályok fölött elnézve, minden ellentállást tagadva, semmit, épen semmit se akarnak, mint az annyi részről megtámadott, söt a birodalom egy részében utált alkotmányt. Kivánalmaik és törekvéseik végcélja nem egy jó alkotmány, hanem azon bizonyos, hogy röviden megnevezzük, Schmerling-féle alkotmány, melyet nem, mint más halandók, becsesnek, söt törvényeink legbecsesebbjeül, — hanem egyedül üdvözitő dogmául hirdetnek, mely fölött már minden alkudozás lehetetlen, hanem mely épen mint dogma felüláll az emberek változható véleményein. Ezek az alkotmányos vakbuzgók, melyeknek egy része talán tüzzel-vassal kivánná elömozditani a téritési müvet és kiirtani a hitetleneket.

Az alkotmány-párt másik töredéke — és mi is ehez tartozunk — értékét a kihirdetett alkotmánynak épen ugy tudja becsülni, mint ama vakbuzgók, és ma is tartózkodás nélkül teszi azon hitvallomását, hogy az alkotmányos elven kivül azon szervezési alapeszmét is benfoglaltatni kivánja, mely Ausztria nagyhatalmi állását biztositja. Azonban még sem zárkózhatunk el azon belátástól, hogy a keresztülvitelnek akadályok állnak utjában, melyeknek legyözése nemcsak nehéz és nagy áldozatokkal érhető el, hanem fájdalom, az alkotmányt és fökép a birodalom alkotmányos szabadságát veszélyeztető vállalat volna.

Meglehet s mi magunk is azon véleményben vagyunk, hogy az alkotmánynak csorbitatlan végrehajtása a legszerencsésb esemény lenne, mely Ausztriát érhetné; ámde mit ér a jobbnak fölismerése, ha e miatt a jóról le kell mondani. Lehet-e másként, mint erőszakosan Magyarországban a februári alkotmányt most kivinni, s ki merné állitani, hogy egy feltolt szabadság még valóban szabadság? Valóban, ha a februári alkotmány három év előtt jelent volna meg, Magyarország azt örömmel fogadta volna. (?) Ámde a hely és pillanat el lön mulasztva, s igy nincs mit egyebet tennünk, mint ismét a helyes pillanatot bevárnunk. Azalatt azonban — és senki sem tudja, hogy ez meddig fog tartani — nem szabad a münek szünetelni, hanem azzal kell kezdenünk, hogy az egész birodalomban életbeléptetjük az alkotmányos elveket, s a szabadság élvezetében növekedő bizalomtól s emelkedő belátástól várjuk el, hogy lassankint alakot nyerjen az, ami ma még életnélküli szó. Nem szabad az alkotmány eredetéről megfeledkeznünk, az octroyált, s ezért keresztül kell előbb azon tisztulási miveleten mennie, mely által megszünik csupán octroyált lenni, s egyszersmind mint egy szerződés, szigoruan alkotmányos végrehajtatást nyer. Midőn alkotmányunk maga gondoskodott változhatósága iránt, ezáltal azon közvetitéshez teljesen alkotmányszerü kimenekvési utat nyujt, s hogy ezt kövessük is, ez, s csupán ez az, amit ohajtunk. Az alkotmány revisiója fejtegetéseink gyakorlati kiindulási pontja. Minden uj octroyrozás, akár Rieger, akár Smolka, akár Deák eszménye szerint, előttünk alkotmánysértésnek tünnék fel, s ilyet mi mélyen fájlalunk; ellenben a birodalmi tanácsnak s általa minden egyezkedés alkotmányszerü, s ezért azt akarjuk, hogy általa adassék vissza a béke a birodalomnak. Ily kisérlet sikerülése nem látszik nekünk teljesen lehetetlennek, s a követház s a feloszlatott magyar országgyülés különböző parlament-töredékei tagjainak szándékba vett szabad értekezlete az első stadium lenne, melybe ezen közvetitési terv lépne. Ily értekezletekben alapot lehetne találni az alkotmány-revisio elökészitésére s az összes országok követeinek közbejárulása mellett életbeléptetésére. Hogy a kivitel szigoruan alkotmányos legyen, a fenálló alkotmány keretei közt s kizárólag annak szabványai szerint történjék, ez a mi fentartásunk.“

Vajjon e nézetek magasabb sugallatok után keltek-e, a következés fogja megmutatni.

Helybeli levelek.

IV.

A nyelvtan kezelése a nöintézetekben.

Egy francia közmondás azt tartja: „A nők rendesen szabályosabban beszélnek, mint irnak.“

E közmondás igazságát nem szükség okokkal bizonyitgatnom azok elött, kik a női kedélyt csak némileg is ismerik.

A nyelvtanok a beszédrészek s szavak alkotásán kivül rendesen a gondolkodástan elemeit is magukban foglalják, s mihelyt valaki a nyelvtant az eddig gymnasiumainkban divatozott német rendszer szerint kezeli, önkénytelen a gondolkodástan száraz szabályaival is terheli növendékeit, miből aztán csakhamar kifejlödik főleg az anyanyelvek kezelésénél azon önámitó ellenszenv, mely azt sugja a növendéknek: „hisz tudom én anyanyelvemet, miért törjem magamat annak száraz szabályaival!“

Kik az ifjuság oktatásával foglalkoznak, azok bizonyosan hallhatják e fiatalsági mentséget; s ha már a fiúk is igy nyilatkoznak a túlságosan szörszálhasogató nyelvtanok ellen, kik természeti hajlamuknál inkább hajlandók a mélyebb gondolkodásra; mennyivel inkább ellenszenvet költ az ily száraz modor a leánykák inkább érzéki, mint értelmi természetében?!

Őszintén mondva, nem irigylem azon nyelvtanár állását, ki nöintézetekben a megszokott gymnasiumi modorban adja elő tárgyát, mert az eredmény alig felelend meg a várakozásnak legbuzgóbb fáradozás mellett is. De ennek is csak maga az ily tanár oka, mert fiu és leány oktatás közt égföld különbség létezik, mit szinte csak a lélektan képes felvilágositni.

Nem ok nélkül látjuk külföldön, hogy nöintézetek számára valamint világtörténet ugy egyéb tárgyak is egész sajátságos modorban vannak irva, bizonyosan azon különbségre számitva, mely a fiu és nő lelki hajlamai és hivatása közt létezik.

Nem ritkán hallani a szülöktől az ily észrevételeket: leányom hamarabb megtanult franciául, mint anyanyelvén helyesen irni és beszélni, pedig csak egy nevelőnő oktatá öt, holott anyanyelvén a jobb nevü tanitóktól kapott oktatást.

Én e nyilatkozatot a legtöbb esetben teljesen igaznak és természetesen találom; mert azon nevelőnő, habár talán ő is átment a nyelvtanok száraz halmán képeztetése alkalmával, de nyelvtani ismeretei később öntermészetével egybeolvadván, egész lényének megfelelő módon — a gyakorlat hálás terén vezeti inkább növendékét, mint a kopár elmélet határtalan pusztáin. Midőn az elméleti és gyakorlati módról eként nyilatkozom, megkülönböztetni kérem, hogy nöoktatásról szólok, melytől az élet egészen más eredményt vár, mint a fioktatástól.

Minthogy tehát minden oktatásnak főfeladata sikert eszközölni, s pedig a legcélszerübb módon; lehetetlen hogy valaki helyeselje főleg nőneveldékben az oly nyelvtanitási modort, mely inkább a nyelv bölcsészetébe vezet ahelyett, hogy a nyelv tulajdonai ismeretében szilárditaná a növendéket.

Hol oly fejlettségi fok van, melynél már bátran lehet a gondolkodástan elemeivel is elölépni, ott igen helyén találom, hogy az saját tantárgyként, de ne nyelvtani alakban adassék elő; mert tudok intézeteket, hol a fölserdült leánykáknak — cum grano salis — módjával a gondolkodás-, söt a szépészettan is elöadatik, de nem oly kötelező módon, mint egyéb tantárgyak.

S azért nem egyedül saját de nagyobb tekintélyek tapasztalatai nyomán is nézetem az volna, hogy nőneveldékben a nyelvekben egy gyakorlott nevelőnő sokkal több eredményt képes elömutatni, mint a pusztán fitanodákban gyakornokoskodó tanitó, főleg ki nem képes leszállni a száraz német modoru nyelvparipáról.

S épen mivel e nézetem a helybeli fő nőnevelde tapasztalásdús igazgatónője elveivel is találkozik, mint egypár élvezetes szellemi társalgás alkalmával erről meggyőződni szerencsés voltam, ujolag csak méltó elismeréssel kell nyilatkoznom ez intézetben tapasztalt eljárásról, hol a magyar nyelvben is maga a lelkes intézeti tulajdonosnő adott mindeddig oktatást, kivéve pár hónapot, melyekben egészsége tekintetéből némileg másként rendelkezni kényszerült, de mint saját nyilatkozata nyomán mondhatom, jövöre ismét szokott ügyes modorával vezetendi szép nyelvünk ismeretébe is városunk reménydús leánykáit.

S midőn ezuttal édes anyanyelvünkről megemlékeztem, nem mulaszthatom el fájdalommal fölemlitni azon itt-ott mutatkozó közönbösséget, melyet némely szülök leánykáik nevelésénél tanusitnak, midőn nem a legkomolyabban tekintenek arra, vajjon az általuk leánykáik keblébe csöpögtetett nemzeti érzület azon intézetben, melybe azokat küldik, nem oltatik-e ki végkép azáltal, hogy a magyar nyelv mint ismert tárgy csak ugy fényüzési cikként nagy ritkán fordul elő pusztán neveért?!

Ha a serdülő leánykák kebleiben e figyelmetlenség által kihalt édes anyai nyelvünk iránt a kellő forró érzet, várhatunk-e a jövő nemzedékben ősinkhez méltó utódokat, kik nyelvük- és nemzetiségükért keblök vérével is küzdeni készek leendenek?? E szavakat komoly figyelmébe ajálom minden magyar anyának! Sz...

Helybeli ujdonságok.

— A mult csütörtöki jótékonycélu mükedvelői elöadás rég nélkülözött élvben részesité városunk válogatott közönségét. A „Farsangi iskola“ szerzője e müvét aligha látta valaha ily csinés eredeti hüséggel elöadva, mert még azon finom árnyalatok is alakot öltöttek, mik a darabból sokhelyt hiányzanak, de melyekről a darab szellemétől áthatott játszónak csak a siker rovására szabad megfeledkeznie. Az egész elöadást méltán mondhatjuk diszelöadásnak, mert nemcsak az ünnepies szinházi közönség, de a szinpadnak válogatott személyzete is egyaránt iparkodott az alakitandó rókusi ovoda bölcsőjénél, mint diszes keresztelői vendégkoszoru-méltólag megjelenni. Az elöadás sikere megfelelt azon várakozásnak, melyet az ujonnan alakult mükedvelői társulat diszes koszorujába fűzött nevektől reméltünk. Tölgyessyné assz. Sáspatakinét a darab egész folyama alatt összefüggöleg s egyre hü alakban személyesité, mi, szerepe nagyságát tekintve, nem csekély mügondot s fáradságot igényelt. Bérczy Paula k. a. Veronka szerepének müvészi tökélyleyl megfelelt. A szinpadi otthonosság, a biztos és kellemes hanghordás, a szerep forduló pontjainak tapintatos hangsúlyozása nem egy elökelő müvésznőben keltettek volna fel hirnév féltékenységet. S hogy e két kedves szereplő szoros környezetét egyenkint jellemezzük, megemlitjük a tüzröl pattant Borcsa szobaleányt (Krikkay Linka k. a.), ki fiatal urnőjének nemcsak ügyes öltöztetője, de még a müvészkedő szobaleányoknak hü képmása volt, amidőn Gyurival (Szabó M. ur) az énekrészlet sikerült elöadásában, mely szép zene- és énekismeretet tanusitott, a vig hangulatba jött közönség viharos tetszését érdemelte ki. Sáspatakynak, a körén túlemelkedni vágyó falusi nemesnek szerepét Zsarkó A. ur több helyt zajos tetszéssel játszá. Kudricné (Konrád Bella k. a.), Ágnes (Hoffer Hermin k. a.) és Póli (Kovács Teréz k. a.) szerepei szinte ügyes kezekben valának. Zarándi Béla szerepét Novák ur hü magyar szellemben és szép sikerrel játszá. A csinos báli vendégek vidor táncukkal a legkedvesebb látványt nyujták a jól mulató közönségnek. Hasonló méltánylattal kell a többi szives szereplőkről is megemlékeznünk. Elöadás közben méltán kiérdemlett koszoruk özönlöttek a derék mükedvelők lábaihoz a közönség elismerése gyöngéd jeleiül. — Az elöadás szellemi vezetője, valamint t. Szarvady- és Hofferné asszonyságok, kik a szinpadot gondoskodásukkal valódi diszteremmé változtatták, a szent ügy elömozditásában a nőegyletet legmélyebb hálára kötelezték le irányukban. Szives köszönet a szép számmal egybegyült válogatott közönségnek, valamint a jegyek eladásában fáradozó derék polgártársainknak is. Az elöadásért befolyt összes jövedelem: 267 frt 35 kr. A pénztárnál az egylet elnöknői és ügyésze sziveskedtek felváltva az egyleti titkárnak segédkezésére lenni. Egyuttal kijelentjük, hogy a bevételből fenmaradt összeg még e hóban a takarékpénztárba lesz letéve. A kiadásokról valamint a jövedelem minden filléréről a legpontosabb számadást fogjuk mindenkor e lapok utján közzétenni.

— Az „Alföld“ egyik munkatársa 105. számu sorsjegyeért járó 1 frtot, melyet Porgányi György ur kisorsolandó házára vett, miután annak kisorsolása megakadályozva lön, — a szegedi ovodának ajálá, mit is a nőegylet nevében az illetötöl köszönettel átvettünk.

— A Magyar-Malocsay növelde vizsgáiról tevén utóbbi számunkban rövid emlitést, amenynyiben csak pár percet töltheténk a vizsgán, rögtöni tudósitásunkban az érzelemdús szavalónő alatt Schmidt Nina kisasszonyt kérjük érteni. Egyuttal tudomásunkra jutott, hogy a megnyitó beszéd lelkes szavalója Szávics Julcsa k.a. vala. Mint a jelenvolt vendégektől értesülünk, a történelem-, földrajz-, számtan-, a német és francia nyelvekből is a legdicséretesebb tanuságot adák a szépszámu növendékek a tapintatos intézettulajdonosnő fáradhatlan eljárásáról. Mint következő nap szerencsések valánk a növendékek szebbnél-szebb kézi munkáit megtekinteni, csak arról győződtünk meg ujolag, hogy magyar hölgyet csak magyar hölgy tud valódi magyar anyává növelni. Láttuk a szép kézi munkák közt a női pipere több szép darabját, de a hasznosság és célszerüség volt mindegyiknek fő ismertető jele, s a legtöbb darab inkább a házias kör használatára, mint fényüzési cikkül vala választva. Ily intézetet városunk derék anyái figyelmébe fölösleges volna ajálanunk; csak azt ohajtjuk, hogy arról, mit e pár sorban mondottunk, a szülök maguk kivánjanak meggyőződni, s hiszszük, hogy nem fogják soknak találni azon összegecskét, melyet ily intézetben leánykáik jövő képzésére áldoznak, mert hisz a jó nevelés a legjövedelmezőbb töke!

—o— Azt hallám többektől, hogy Szeged gyógyszertárakkal bőségesen el van látva, mert szám szerint öt van, s igy minden 12,000 emberre jut egy gyógyszertár. Eszembe jutott e megjegyzésre, hogy már egy cukrászbolt is jut mindegyikre, s amit egyik megkeserit, a másik megédesiti, — igy egymást ellensulyozzák, hogy a legbiztosabb középállapotot elöhozzák. Hogy öt gyógyszertár fenállhat valahogy városunkban, azon nem csodálkozom, mert az egészségre mindenki rászánja utósó fillérét is: de az édességekre már nehezebben jut, s igy valóban nagy vállalkozó szellemmel kellett a biztositási ügynökség mellett megnyilt uj fényes cukrászbolt birtokosának birnia, midőn versenytársai mellett fenállhatni remélt. S amint látjuk a pártolásból, kell némi előnyel birnia társai fölött; mert a csütörtöki fényes szinielöadás alkalmával mind a szinpadot, mind a szini közönséget ő látta el csemege- s fagylalttal. Vagy ez elönyt csak többi cukrász-társai engedték át neki, mint vendégnek, udvariasságból? Meglehet, hisz a magyar vendégszerető még az executiós katonák iránt is!

— Mult szerdán ½1 órakor a várban egy épület kigyuladt, azonban a bentlakó katonaság a kéznél levő szivattyukkal azonnal elejét vette az égésnek, s pár perc alatt a felriadt lakosok azt is alig tudhatták meg, hol égett tulajdonképen. Jobb is ez igy a bajnál!

— A csütörtöki szinielöadás alkalmával egy fiatal mérnök — hihetöleg a hőségtöl — oly vértolulást kapott agyába, hogy kényszerültek öt felizgatottsága miatt környezöi a szabadba vinni. — Mint halljuk, érvágással sikerült öt komolyabb bajtól megmenteni. Szeretjük hinni, hogy jelenleg már teljesen helyreállt egészsége.

— (Beküldetett.) Bizonyos T..... nevü cs. adószedő e sorok beküldőjétől két év elött egy szölöt vett, melynek azon idő óta már hasznát is huzza, de az adót még egyszer se fizette meg érte. A mai kérlelhetlen napokban az adóhátralék — 35 frtnyi összeg — a régi birtokoson követeltetik. Ez bizva a helybeli cs. pénzügyi igazgató igazságszeretetében, elpanaszolá elötte a tényállást, mit T... is bevallott, de a régi birtokos mégis azzal lön elutasitva, hogy T...nek dijából adótartozása le van huzva; s igy a szölöért járó 35 frtot egy krajcárig ö tartozik megfizetni, csak azért, mert nincs még átirva. (De be van vallva a haszonbirtoklás, nemde? Szerk.)

Hazai tudósitások.

△ Nagylaki levelezönk tudósitása szerint az Aradmegye némely helységeiben mutatkozott marhavész következtében a szomszéd törvényhatóságok ovatossági rendszabályokat létesitettek, melyeket T. megye egyik községében ugy gyakorolnak, hogy ha Aradmegye felöl kocsi jö, melyen takarmány van, azt a kirendelt örök elszedik; de ha más utazó kocsi jö, melyen nincs széna, ennek ismét — eladják. Csak szép tulajdon az az élet-revalóság!

— Legujabb helytartósági rendeletnél fogva az utlevelek bélyeggel látandók el, Magyarhonban magyar utlevelek, külföldre pedig magyar és német nyelven nyomtatottak használandók.

— A cs. k. polgári rendörség a „P. Lloyd“ szerint egyhavi dij utravalóval elbocsájtatott.

— Hiteles bécsi hirek után közli a „S—ny“, hogy az erdélyi országgyülés nov. 4-kére hivatik össze Károlyfehérvárra.

— Az „Üstökös“ kiszabadult fogságából, s szabadsága fölötti részvétünkben nem mulaszthatjuk el a következő levelet közleni belöle mutatóul:

Tallérossy Zebulon Mindenváró Ádámhoz.

„Tekintedezs baratom uram!

Minden órán varom megyei komissarossá leendö kineveztetisemet.

Ez alkalomra már megis irtam a levelet ő Excellentiájához elöre, melyet bator vagyok baratom urammal közölnyi, uti sequitur:

„Nagyméltosagu excellentias uram!

Vighetetlenül megtiszteltetve irzem magamat az irántamban mutatott kegyes gratianak következise által. Mindenkoron hüsiges szolgaja voltam és lesztem Excellentiadnak s ha parancsolja, hogy viremet kivánja, mingyart eret vagatok magamon; ha parancsolja, hogy vagyonomat szolgaljak, tesik valogatnyi a hét szilvafam közül akarmelyik. Ha kell faradsag, kisz vagyok gyalogolni, kisz vagyok ülni egy helyben és nem szolni semmit egy esztendeig. Ha kell csaladom tagjait felaldozni, felajanlom csaladom legvitézebb tagjat, a napamasszonyt. Ilyen vagyok én.

Ámbátor azonban minekutána igen nagyra becsülöm ezen megtiszteltetist, és kipes vagyok többre is, mint amire kipes lennik; mindazonaltal és azonkipen alazatosan baturkodom iszrevenyi, hogy ezen kitünö szip hivatal nem is annyira én nekem való, mivelhogy:

1-mo. Nagyon fiatal vagyok arra, hogy még szandikom legyen magamat eltemettetnyi.

2-do. Még van egynehany ismerösöm, a kiknek szeretek a szeme eleibe kerülnyi.

3-do. Gondolom, hogy enek a hivatalnak hamar lesz a vige, de hogy milyen lesz a vige? azt nem gondolom.

4-to. Nem szeretek olyan helyen alanyi, ahol egész Európa, Ázsia, Afrika, Amerika és Ausztrália szeme rajtam függ.

5-to. A felesigem mingyart felmondana kosztot, quartilyt.

6-to. Az Üstökös is itt van.

De azonban azt ne tesik ugy veni, mintha visszautasitanik; hanem csak majd egy kicsit beteg leszek, aztan lefekszem, s amig csak helyembe mast nem tetszik aquiralnyi, mindig orvossagos üvegből iszom borocskat.

Remilem, hogy excellentiad ezirt nem vonja meg tülem magas partfogasat s adandó alkalommal ram megemlékezi; amiért is instalnik oly hivatalt, aminek a kezdete nem „**komisz**" — és a vigzete nem „**saros.**"

Tündöklő tisztelettel maradog Excadnak
legalazatosabb inassa
Tallérossy Zebulon."

— A „Bolond Miska" közelebb lefoglalt száma is kiszabadult. Egyik képmagyarázata igy hangzik: „Nem igaz az a példabeszéd, hogy: két dudás nem fér meg egy csárdában; megfér biz az, csak egyik a másiknak szekundáljon." A képen két dudás látható, a frakkos, borotvált képü ugyancsak fujja febr. 26-át, az attilás is szintén borotvált állu, kótájáról pedig: „országgyülés feloszlatása", „kir. biztosi kinevezés" s több eféle szép nóták olvashatók.

Vegyes hirek.

— (A 48-ki események megsemmisíték-e a magyar alkotmányt?) E kérdésre jelenleg a jeles államférfi gr. Montalambert egy röpiratban felel, s cáfolhatlan okokkal bemutatja a törvények elvéből a magyar alkotmány jogérvényét. Hasonló szellemben szól Schuselka legujabb röpirata e cim alatt „Ausztria és Magyarország". E röpirat oly kapós Bécsben, hogy f. hó 20 án már a második kiadás is szükségessé vált. E röpirat Magyarország és Ausztria közt fenforgó bonyolodalom megoldására nézve semmi részletező positiv javaslatot nem tartalmaz. De azért átalános javaslat benne, értjük az irat elején s végén tisztán kifejezett azon gondolatot, hogy a Deák s a kormány ellenkező álláspontjai közt egy „közép álláspontot" csak akkor nyerhetnénk, ha a kormány mindenekelőtt hóditási jogáról, azon szörnyeteg elméletről, hogy a magyar alkotmány az 1848—49-ki események által „verwirk"oltatott, kész lenne lemondani. A röpirat kiválólag megrója a centralisták azon állitását, hogy a 48-ki törvények azért érvénytelenek, mert ugy csikartattak ki: „Valóban soha és sehol sem volt még oly elszomoritó s visszataszitó példája annak, hogy még nagy tehetségü férfiak is mily fonákságok- s túlcsapongásokra engedik magukat elragadtatni akkor, mikor császáriabbak akarnak lenni a császárnál, s ha a loyalitást egész görcsös exaltatióig fokozzák fel, s e loyalitási deliriumban aztán magukat csalhatlanok- s mindenhatóknak tekintik. Fájdalom és boszankodás rezgé át minden ausztriai kebelét már akkor, midőn a majoritás legelső szónokai egyike a 48-ki magyar alkotmányt a gyönge fejedelemtől kicsikart engedménynek tünteté föl. Egy kitünő tehetségü férfi miként lehetett csupa loyalitásból oly rettenetesen illoyál, hogy egy lélekzettel milliók kegyeletét, egy nép jogérzetét s az alkotmányos és monarchiai elvet a legmélyebben megsértse? Egy még élő s Ausztria minden népétől áldással emlitett uralkodót oly mély sértéssel megbántani, egy nép törvényes jogbirtokát meggyalázni, s oly vádat mondani ki, mely egy császári szó szentségét sérti, s minden alkotmánybani hitet megingat.... valóban ez oly nyilatkozat, melyért a szónok, dacára a nemfelelősség törvényének, a közvélemény itélőszéke előtt súlyos felelősséget vont magára. De e hihetlen loyalis tapintatlanság még túlszárnyaltatott a mi raixráti majoritásunk soraiban. Egy kitünő szónok s hires törvénytudó szükségesnek tartá azon állitás támogatása végett, hogy Magyarország régi jogállapota többé nem létezik, az orosz segélyre, a világosi szégyenre s az orosz vezér gőgös nyilatkozatára hivatkozni. Mily ész- és szivtelenség! Azt vélik tán, hogy a magyarok azáltal megnyerhetők, ha őket történetük leggyászosabb lapjára emlékeztetik? Vagy rá akarnak ijeszteni azzal, hogy emlékeztetik, miszerint Ausztria még oly időviszonyokban is, melyek távulról sem voltak oly veszélyesek, mint a mostaniak, a magyar forradalmat csak Oroszország segélyével győzhette le? Vagy talán hitték, hogy Ausztria és császárja méltóságának tesznek szolgálatot, midőn oly végzetes eseményt idéznek föl, melyet minden patriótának, kinek csak egy szikra politikai becsérzete is van, örökké gyászolnia és sajnálnia kell! S az ilyenek akarnak államférfiak s talán miniszteri jelöltek is lenni, kiknek okoskodásaik egy közönséges ügyvédi beszédben is semmisek s elvetendők lennének. Mühlfeld birodalmi tanácsos ur nyilatkozatának betüszerinti következménye annak elismerése lenne, hogy az osztrák császár a magyar királyságot Oroszország kezéből mint ajándékot kapta vissza, s ugyanezért a mi császárunk Magyarország kormányzását illetőleg Oroszország beleegyezéséhez lenne kötelezve. S valóban szerencse, hogy az octoberi diploma a varsói elutazás előtt adatott ki, különben Ausztria ellenei egy osztrák parlamenti s törvénytudói notabilitás szavaira hivatkozva, azt állithatnák, hogy császárunk Varsóból hozta az engedélyt a magyar alkotmány visszaállithatására. Ha a magyar jellemet fontolóra veszszük, ugy alig tarthatjuk lehetőnek, hogy a magyar nép által választott képviselők el fogják magukat határozni e rajxrátba menetelre, hol mint bünbánók jelennének meg e majoritás előtt, mely gyöngédtelenül előre kikürtölt diadalmas örömmel feloldozná s kegyelmesen fogadná őket."

— A „Patrie" tudósitása szerint a görög királynő ellen merénylő Becker-féle éretlen fiatal diák neve Dusios, 17 éves, kezében revolver volt, melylyel azonban csak egyszer lött, azt állitja, mikép bűntársai nincsenek. Gondatlan bünös merénylete indokai még ismeretlenek. Hir szerint azzal hibáztatá a görög királyt, miszerint a görög nemzet érdekeivel ellenes politikát követ, s mivel ezt a királynő sugallatának tartá, azért emelé kezét a királynőre.

— Francia lapok szerint Ausztria 180,000 katonát tart Velence tartományaiban, kik között sok magyar van, kiknek hüsége legalább is kétértelmü. Velence nagy temetőhöz hasonlit, több mint negyvenötezer lakos odahagyta, s az arsenál munkásai bombákat és ágyugolyókat készitnek. Az utlevél-rendszer annyira meg van szigoritva, hogy az idegen utasok kénytelenek Velencét elhagyni.

— Egy bécsi levelező irja, hogy Bloomfield lord a napokban Rechberg grófnak kijelenté, miszerint Anglia a kitörendő háboru esetében félre fog vonulni, de az alkudozások fölvételére bekövetkezhető pillanatot nem veszti el szem elől s Törökországot ez irányban fogja tanácsolni. E nyilatkozat után Bloomfield lord Ausztria magatartása iránt tön kérdést, Rechberg gróf azt válaszolá, hogy Ausztria magatartása egészen passiv leend, s a hercegovinai s boszniai keresztényeket illetőleg Törökország igéreteiben s jóakaratában bizik; s ami Magyarországot illeti, Ausztria még jól emlékszik azon szerződésekre, melyek a porta és Montenegro közt köttettek s az események szerint majd ezekre fog hivatkozni. Azt mondják, hogy néhány angol hajó figyelő állást fog elfoglalni az albaniai partoknál.

TÁRCA.

Viva Fiume il bel pæse.*)

Éljen Fiume a szép hon,
Melyért lángra gyul a sziv!
Éljen e szép tenger tájon
Minden hü fiumei!

Gyászos viszály, bús szolgaság
Messze távol maradjon,
Térjen meg az ős szabadság
Ismét a Magyarokkal.

Szabadság édes bűvös szó,
Melyre keblünk felszökel,
Ne késtesd a szép percet oh!
Vágyaink betölteni.

Éljen Fiume s Magyarhon!
Melynek ékszere hazánk,
Rajta leszünk, hogy ragyogjon
Ez ékszer koronáján!

A hallgatás áldozata.

(Történeti kép a husziták korából.)

(Folyt.)

II.

A nachodi piac háta mögött egy szűk utca vonult el, melyben szabálytalan alaku házak állottak. Ez utca sarkán egy ház magaslott ki, mely a többinél sokkal nagyobb volt. Csúcsán egy vasrudon két tripust láthatunk, hasonlókat azon régi hieroglyphekhez, melyek napjainkig sincsenek megfejtve. Ezen házban lakott egy ember, ki mély tudománya, szigoru igazságossága és ritka jámborsága által környezete élén állott. Az utcán keresztül, mely Nachod zsidónegyedét képezi, jött egy zsidó, ki poros csizmái és hosszu botja után itélve utas volt, s már jó darabon gyalogalhatott.

Több köszöntés után, melyeket az utcán ittott künnálló zsidókkal mint ismerősökkel váltott, a nagy házba lépett, melyben a fönemlitett derék személyiség — a rabbi lakott. Bejelentetvén az érkezett, azonnal be is bocsájtatott.

Beléptekor fölkelt a rabbi puha karszékéről, kezét nyujtá és mély de kellemes hangján megszólitá a belépőt:

„Béke veled, Mózes gazda."

„Béke! béke!" viszonzá ez, és szivélyesen szoritá meg a neki nyujtott jobbot.

„Ülj le kedves barátom!" folytatá a rabbi, „mi jót hozasz, mi ujság?"

„Engedje meg tisztelendőséged, hogy elmélkedéseiben háborgatom", mondá Mózes gazda, s e szavainál azon iratokra mutatott, melyeket a rabbi bejötténél félretett; „de kénytelen vagyok egy igen fontos ügyben tisztelendőséged tanácsát kikérnem."

„Mi baj?" kérdé a rabbi, „talán vallásügy forog kérdésben, mely téged vagy a skalitzi község egyik tagját illeti?"

„Nem", viszonzá ez, „ami azt illeti, Istennek hála, házamban minden rendén van; de ha nem ugy volna is, vallásos ügyben tisztelendőséged engedelmével alrabbi urunknál is kérdezősködhetném. Amiért jöttem, az az egész község ügye; de —" és e szónál tekintetét egy ifju emberre veté, a rabbi tanitványára, ki egyszersmind különféle szolgálatokat tett a háznál.

„Hagyj magunkra, Izsák, mig be nem hivlak." A tanuló a rabbi ezen szavaira eltávozott, és az előbb szóló folytatá:

„Talán hallott tisztelendőséged azon szerencsétlenségről, mely községünket fenyegeti?"

„Egy szót sem", válaszolá a rabbi.

„Csudálom", mondá amaz, „a szerencsétlenség hire gyorsan terjed, és hamarabb hallani az ember szerencsétlenségéről, mint szerencséjéről. De hallja tisztelendőséged és adjon tanácsot, mit tegyünk, hogy elhárithassuk a bajt, mely községünket fenyegeti."

„Halljuk!" mond a rabbi fejcsóválva.

„Nem régen a ratiborici kastélyból egy aranygyürü veszett el, nagybecsünek kellett lennie, kivált urnőjére nézve, mert nagybátyjától való; kereszt is van rajta."

„Nos tovább?" mondá a rabbi, hogy a rosz hirt annál sebesebben hallja.

„Az urnő magához hivatott és azt mondá: Ön a zsidóbiró, ön felelős községéért, jól tudja, hogy tőlem egy aranygyürüt loptak el, mely nem lehet másoknál, mint ily alávaló zsidóknál. Azt mondom önnek, ha gyürümet három nap lefolyta alatt vissza nem kapom, ne tartsatok számot védelmemre, én átadlak benneteket a skalitziaknak, kik ugy sem igen szenvedhetnek. Ha tehát éltetek és vagyontok kedves előttetek, keritsétek elő a gyürüt. — Én az urnőnek a lehető legtöbb ellenvetést tettem, de az mitsem használt, ő szavánál maradt, és magam is csakhogy épen jöhettem ki a kastélyból."

A rabbi redőkbe ráncolt tisztes homloka mutatá, hogy ezen elbeszélés nem talált benne egykedvü hallgatóra és sebesen igy szólt:

„Remélem, csak rendeltél a községben azonnal házmotozást oly egyénekné!, kik nem birnak isteni félelemmel, és talán csak megmondtad nekik, mily nagy lesz a baj, melyet a községre hozandnak, ha a gyürüt eldugják."

„Tisztelendőséged!" mondá a kérdezett, „én még ennél is többet tettem. Én különbség nélkül minden háznál, söt még nálam és enyéimnél is kerestettem. De nem találtam semmit, és tudom is, hogy községünkben a gyürüröl ki sem tud valamit. Most tisztelendőségedet kérdem, mihez fogjunk?! Holnap ilyenkor a ratiborici kastélyban kell lennem a gyürüvel együtt, ellenkező esetben — mitől mentsen Isten — életünkkel lakolunk. Még egyre kérném tisztelendőségedet, és az egész község meg fog nekem bocsájtani; de ugy vélem, nem ártana, ha itt is kerestetnénk, mert tudom —".

„Kedves Mózes gazda!" vága közbe a rabbi, „bizom Istenben, hogy innen semmi baj sem éri községteket; de a biróért küldök azonnal, szivére fogom kötni, házmotozást kell neki tartania, ha — mitől Isten mentsen — egyiknél mégis megtaláltatik a gyürü, még ma megkapjátok. Még egy tanácsot adok, küldjetek Skalkára is, de hamar, és aki oda megy, Dobruschkában is kérdezősködhetik, hogy minden meg legyen téve, amit tenni lehet."

„Tisztelendőséged!" folytatá a skalitzi községelüljáró, „mi mindent megtettünk, amit csak tehettünk. Mi minden faluba küldtünk követet, sok pénzt adtunk ki a keresésért, sokat adtunk az urnő ügyészének és még többet igértünk neki, hogy legalább oda vigye a dolgot, hogy az urnő pár napi türelemmel legyen, legalább addig, mig Meier Prágából megjö. Ő oda ment és könnyen meglehet, hogy tud valamit a gyürüröl."

„Igazad van", felelé a rabbi, „talán vár az urnő, mig Meier Prágából megjö. Ő ismerős a kastélyban és megtudhatja, minő volt a gyürü, s aztán lehetne egy olyat utánkészittetni."

---

*) E dalt a fiumeiek oly ünnepélyesen éneklik, mint mi magyarok a „Szózat"ot, a „Hölgyfutár"ban közlött olasz szöveg után megkisértettük magyarul is megismertetni t. olvasóinkkal. Szerk.

„De ha az urnő várni nem akar?“ — vága közbe Mózes gazda.

„Akkor“, válaszolá a rabbi, „nem tudom, mit kell tennünk. Ma az estimánál zsoltárokat mondatok. Azután éjféli imánál a gyónást, és imádkozni fogok a Mindenhatóhoz, hogy töletek minden bajt háritson el, nehogy több seb ütessék vérző sziveteken.“

Nehéz könyek hullottak az öreg rabbi szemeiből, midön ezen szavakat mondá, s könyező szemekkel hallgatá öt Mózes gazda.

„Mi is hasonlót fogunk cselekedni“, mondá ez, „azután mi böjtölni s imádkozni akarunk és alamizsnát osztogatni, hogy az Ur mindent jóra forditson.“

Ezen szavak után még néhány kérdést intézett a rabbihoz és távozásra nyujtá kezét, mit ez szivélyesen szoritott meg. Midön az ajtóhoz ért, a meddig öt a rabbi kisérte, jobb mutatóujját az ajtófélre tevé, azt megcsókolá és azután szemeiből kitörlé a könyüket, melyek onnan bőven peregtek.

A bajt nem enyhíti egyéb részvétnél, nem gyógyitja egyéb vigasznál és nem könnyiti egyéb segitségnél. Ezek valának az indokok, melyek arra birták Mózes gazdát, hogy Nachodra menjen, s talált is ott bőven részvétet és vigaszt; azonban segitséget nem nyert, s azért indult el Nachodból szomorodott szivvel, s azért is fordult meg skalitzi utján időnkint és vetett búskomor tekintetet a városra, melyet épen most hagyott el. Mert nem tudta, vajjon látja-e többé azt? Minden léptennyomon Zehussic Mária szavai hangzottak fülében, melyek elszomorodott szivében még szomorubb viszhangra találtak.

(Vége köv.)

Irodalom és müvészet.

— Beküldetett szerkesztőségünkhez: „Zsinagógánk örömhirnökünk“ cimü zsinagóga felavatási beszéd, melyet Löw Lipót szegedi főrabbi f. évi aug. 7-én a nagy-váradi magyar-zsidó község zsinagógája felavatásakor tartott. A szerző jelen remek beszéde, valamint egyéb ünnepélyes alkalmakkor tartott beszédei is oly szellemtől vannak áthatva, hogy valóban csodáljuk, miszerint azok egybegyüjtve eddig még ki nem adattak.

— A tehetségdús zeneszerző Knauer István ismét uj müvel ajándékozta meg a tánc-zene barátait „Kassai emlék“ cimü francia négyes darabjával. Megjelent Kassán Werfer Károly mükereskedésében; ára 70 ujkr. Kapható Pesten Rózsavölgyi s Bécsben Haslinger mükereskedésében.

— Beküldetett szerkesztőségünkhez „Kesergő honvéd“ cimü eredeti csárdás zongorára Agáczi Lászlótól. Szegeden Bába Imre tulajdona. Ára 50 kr. Mint értesülünk, a fiatal zeneszerző egyike tanyai tanitóinknak, s azon csekély fizetésből, mely fáradsága után öt illeti, zongorát is bérlel magának, hogy zenehajlamát képezze. A tanügyi bizottmány — reméljük — ily tehetségnek alkalmat nyujtand, hogy legalább a városban nyerjen némi állomást, nehogy a mutatkozó tehetség a napi kenyér utáni aggodalom s a serkentő példa hiánya miatt már szikrájában elfojtassék. Szerző e müve tiszta jövedelmét a rókusi kisdedovoda javára szánta.

ÜZLETI HIRNÖK.

(Sz.) Szeged, 1861. sept. 27-dikén. Pár nap óta a buzaüzletben nagy visszahanyatlás történt; a külföldi piacról érkező tudósitások gyérek, a piacunkra érkező készletek pedig bőségesek, s minden szügségleteket bőven fedeznek, mi az üzletre igen lehangolólag hatott.

De egyéb gabonanemüekbeni üzletre is hason visszahanyatlást gyakorol e körülmény.

A helyi piacra érkező készletek egyszerre igen megszaporodtak; a buzaár csaknem 1 frttal alábbszállt.

A szegedi őszi-vásár előhete holnap kezdődik; a kézgyártmányokra jó kilátás mutatkozik, mert a bánáti ugy mint egyéb vidéki vásárokon e cikkek hasonlag igen jól kelnek.

A szüret nem igen elégiti ki a gazdákat mennyiségben, de a minőségre jó bort várnak. A kukorica középszerüen fizet.

Időjárásunk dacára az ősz kezdetének igen szép; a hőfok ma reggel 14° R. mutatott, délben 22° R. volt a legnagyobb hőfok.

Szegedi piaci árak: Borsó m. 6 ft. 50 k. Lencse 6 ft. 30 k. Paszuly 3 frt — kr. Köles 3 frt — kr. Burgonya 1 frt 30 kr. Marhahus fontja 20 kr. Juhhus 16 kr. Sertéshus 24 kr. Szalonna mázsája 33 frt — kr. Zsir itcéje 60 kr. Lángliszt mázsája 14 frt — kr. Zsemlyeliszt m. 9 frt — kr. Kenyérliszt itcéje 8 kr. Kukoricaliszt itcéje 6 kr. Árpadara 2 itce 16 kr. Köleskása itcéje 11 kr. Rizskása fontja 24 kr. Faolaj fontja 62 kr. Repceolaj 34 kr. Lenmagolaj 50 kr. Faggyu mázsája 41 frt — kr. Faggyugyertya öntött fontja 44 kr, mártott 36 kr. Szappan fontja 28 kr. Kőrösfa öle 15 ft 50 kr. Tölgyfa 13 frt — kr. Lágyfa 7 ft — kr. Kőszén vékája 44 kr. Széna m. uj 2 frt — kr. Szalma m. 1 frt. Kender m. 21 frt. Len 40 frt.

Közlekedés.

Indulások a vasutakon.

Szegedről Pestre 1 óra 10 perkor d. u., 2 óra 50 perckor éjjel.
— Temesvárra 1 ó. 40 p. délután, 10 óra 15 p. este.
Temesvárról Szegedre 6 ó. 55 p. reggel, 11 ó. 25 p. éjjel.

Bécsi pénzárfolyam sept. 26-án.

5% metalliques 67.25; nemzeti kölcsön 80.70; bankrészvények 759.—; hitelintézeti részvények 183.40; ezüstagio 135.—; londoni váltók 135.50; arany darabja 6.48.

Vizállás.

TISZA SZEGEDNÉL sept. 25-én 0′ 5″ 9‴

Felelős szerkesztő: **Szabó Mihály.**

HIRDETÉSEK.

(252—1)

Hirdetés.

Szeged város tanácsa részéről közhirül tétetik, hogy az 186½-ik évben kiállitandó előfogatoknak vállalkozás utjáni kiszolgálása iránt **f. évi oktober 9-én délutáni 3 órakor** a tanácsteremben árlejtés fog tartatni.

Miről vállalkozni kivánók szükséges bánatpénzzel leendő megjelenés iránt, annak megérintése mellett: hogy a tentebbi bérleményre vonatkozó szerződési feltételek az alkamarási hivatalban bármikor megtekinthetők, értesittetnek.

Szeged, 1861. september 27-én.

Osztróvszky József,
polgárnagy.

(248—2)

Árverési hirdetés.

Algyőn az uradalmi-major szomszédságában néhai Boldizsár József hagyatéka, mintegy **23 hold tanyaföld** épülettel, valamint a helységben lévő ahoz tartozó ház 600 négyszög térölnyi telekkel, az örökösök részére s beleegyezésökkel, alöljegyzett törvényes gyámjok által, vasárnap f. hó 29-én délutáni 3 órakor Algyőn a helység házánál tartandó nyilvános árverésen eladatni fognak; mire a venni szándékozók tisztelettel megbivatnak.

Szeged, 1861. sept. 24.

Kováts István,
helységi esküdt s a Boldizsár József örököseinek törvényes gyámja.

(251—1)

Házeladás.

Alólirt felsővároson, a zárdautcában 237-ik számu, tekintetes Vékes tanácsnok ur szomszédságában jó karban levő lakóházát, melynek jókora nagy telkén 4 lakszoba, konyha, kamra, istálló, egy jó pince, hambár és kut van, szabad kézből eladni szándékozik.

Venni szándékozók vele a halpiacon, a Kontrászti-házban lévő vendéglőben bármikor értekezhetnek.

Szabados Ignác.

(253—1)

Hirdetés.

Szeged város tanácsa részéről közhirül tétetik, hogy

1-ször. A baktói földekből Czere Benjamin által haszonbérelt 40 hold szántóföldnek ujabbani bérbeadása iránt f. évi oktober hó 4-én délutáni 3 órakor a helyszinén árverés,

2-szor. Az ujszegedi tiszaparti földekből még kiadatlan 40 hold szántóföldnek bérbeadása iránt f. évi october hó 14-én d. e. 9 órakor a helyszinén szinte árverés fog tartatni.

Miről vállalkozni kivánók szükséges bánatpénzzel leendő megjelenés iránt annak megérintése mellett, hogy a kérdéses bérleményekre vonatkozó szerződési feltételek az **alkamarási hivatalban** bármikor megtekinthetők, értesittetnek.

Szeged, 1861-ik évi september hó 27-én.

Osztróvszky József, polgárnagy.

(247—3) $^{1656}/_{2451}$.

Hirdetmény.

A feloszlatott szegedi cs. kir. megyei törvényszékhez, Pollák Simon örökösei mint felperesek által, Lovászi József elleni végrehajtási ügyben nyujtott folyamodás folytán, a szegedi telekkönyvekben emlitett Lovászi József nevén irva lévő, biróilag lezálogolt

109. szak. 125. sz. 1005 négyszög öl,
109. „ 135. „ 1 $^{109}/_{1200}$ hold,
109. „ 138. „ 139 négyszög öl,
109. „ 139. „ 2 $^{103}/_{1200}$ hold,
109. „ 136. „ 1158 négyszög öl,

56. hegyi, a rajta lévő épületekkel 2199 frt 75 krra becsült szőlőföldek, ugy a lezálogoláskor a telekkönyvben, mely Lovászi József nevén találtatott, 134. 135. szak, 1156. sz. 65 $^{985}/_{1200}$ hold szőlővel beültetett, és összesen 6201 frt 35 krra becsült, azonban ebből időközben 41 $^{1145}/_{1200}$ hold apró részletekben mások nevére átiratván, jelenleg a szegedi telekkönyvben 300. zsellér szám alatt Salátás Pál, Kostyik János, Csernovitz János, Jakab Imre, Bus György, Tóth András, Cseszkó György, Czérna Antal, Kanász Pál, Bata István, Danyi István, Bata Sándor, Csikós Péter, Abonyi István, Berta József, Dobó Mátyás, Bali József, Barna János, Pató Jakab, Szegedi János; 2529. zsellér-szám alatt Vlasits Antal, Illési Nagy György, Karai György, Wagner Ferenc, Nyilos Illés, Szalkai Pál, Szalma Mihály, Csóka György, Németh Antal, Tombácz Ágnes, Fürtön István, Koncz Antal, Galiás János, Püspök Mihály, Posa Mátyás neveiken; 23 $^{1040}/_{1200}$ hold mennyiségben pedig Lovászi József nevén találtató homoki kaszállóföldeknek felpereseknek osztr. ért. 2270 frt 50 kr. tőke követelése, ennek 1857. sept. 15-től járó 5% kamatai, 100 frt 6 kr. megitélt és ujabban okozott 20 frt költségei kielégitése tekintetéből, az emlitett megyei törvényszék $^{1360}/_{861}$ sz. a. határozatával elrendelt árverezésére kitüzött határnapok, a bekövetkezett feloszlatás miatt meg nem tartathatván; az árverés foganatositását megrendelő Szeged városi jelenlegi törvényszéknek folyó évi $^{1656}/_{2451}$. sz. alatti végzése folytán, a fentnevezett ingatlanoknak a városháznál lévő telekhivatal előtti folyósan leendő első izbeni árverésére 1861-ik év oktober 5-dik napja, ennek nem sikerülése esetében pedig a második árverés határidejeül 1861-ik évi nov. hó 9-ik napja, mindenkor reggeli 10 óra, felperesek által kért és biróilag megalapitott feltételek mellett, melyek a törvényszék kiadóhivatalában bármikor megszemlélhetők, tüzetik ki.

Felhivatnak tehát mindazok, kik a kérdéses ingatlanokra nyilvánkönyvekbe történt bejegyzésnél fogva magokat jelzálog jogot nyerteknek vélik, miszerint azt az eladás napjáig bejelenteni annál inkább el ne mulasszák, mivel ellenkező esetben a vételárnak hirök nélkül leendő felosztását magoknak tulajdonithatják.

Kelt Szegeden, 1861. évi aug. 27-én tartott polg. törvényszéki ülésből.

Kiadta:
Korpásy Menyhért, m. k.
aljegyző.

(114—9)

A Galandférget

veszély és fájdalom nélkül 2 óra alatt elűzi **Dr. Bloch** Bécsben. Gyógyszer utasitással küldetik. - Egyebet német levelezés által.

(245—4)

Hirdetés.

Szeged város tanácsa részéről közhirül tétetik, hogy a Széchenyi-téren közgyülésileg eladásra jelölt házhelyekből, a Götz-, Leffter-, Neskovits- és Grünn-féle házak előtti hat üres háztelkek **f. évi october 3-án délutáni 3 órakor** a tanácsteremben tartandó nyilvános árverés utján eladatni fognak.

Az erre vonatkozólag megállapitott szerződési feltételek az **alkamarási hivatalban** bármikor megtekinthetők.

Miről venniszándékozók 10% bánatpénzzel lenndő megjelenés iránt értesittetnek. Szeged, 1861-ik évi september hó 17-én.

Osztróvszky József, polgárnagy.

(235—5)

Állni való szölö,

kecskecsecsü és muskatal fajok,

kapható **Adler Ignác** orvos kertjében Uj-Szegeden (ezelőtt Pinterféle kert).

250—2)

Figyelemreméltó könyvek,

melyek

Burger Zsigmond

könyv- és szépmükereskedésében kaphatók:

Austria hivatása és egy magyar birodalom lehetősége, ára 50 kr.
Szent Péter apostol két levele, irta Draxler János, ára 1 frt 60 kr.
A pogány magyarok vallása, irta Kállay Ferenc, ára 3 frt.
A kereszténység bölcsészeti tanulmányozása, irta Majer Károly, II-ik kötet, ára 3 frt.
Eredeti népmesék, irta Merényi László, 2 kötet, ára 2 frt.
II. Rákóczy Ferenc és nevezetesebb kortársainak kiadatlan levelei, ára 1 frt.
Rosti Pál, Utiemlékezetek Amerikából. 2 szinezett képpel, 13 kőmetszvénynyel, 2 acélra metszett tájképpel és 25 fametszvénynyel, ára boritékba füzve 20 frt, — finom angolvászon diszkötésben 24 frt.
Magyarország története, irta Szalay László, I-ső kötet, második kiadás, ára 3 frt 16 kr.
Hadmezei szolgálat (Emlékeztető és tanácsadó zsebkönyv gyalog, tüzér, lovas fő- és altisztek számára), irta Szomor Károly, ára 2 frt.
Munkács multja és jelene Magyarország történetében, irta Tabody József, ára 3 frt.
Magyarország primása, Közjogi és történeti vázolat, irta Török János, ára 7 frt.
Szineskönyv Kher Edétől, ára 2 frt 50 kr.

(254—1)

Burger Zsigmond könyvkereskedésében megjelent és minden hazai könyvárusnál kapható:

Néhány év Petőfi életéből.

Irta **Szeberényi Lajos.** — Ára 40 ujkr.

(217—6)

Az elsö magyar általános biztositó-társaság biztosit tőkéket és évjáradékokat (nyugdíjakat)

minden alakban a lehető legolcsóbb díjakért, s biztositottait egyéb előnyök felett **a tiszta nyeremény 50%-jában** is részesiti.

A biztositási módok közelebb kibocsátott áttekintése, melyhez a díjszabályok is csatolvák, a főügynökségi irodában helyben, ugy minden ügynökségnél ingyen kaphatók, hol a közönség az életbiztositás iránt bővebb felvilágositást nyerhet.

A t. közönség értesittetik, hogy az elébb kibocsátott I. és II. programm s vázlat több változás miatt érvényen kivülivé tétetik.

Az első magyar általános biztositó-társaság helybeli főügynöksége.

(Irodája: Széchenyi-tér, özv. Rieger Mihálynő házában.)

Nyomatott a kiadó-tulajdonos Burger Zsigmond könyvnyomdájában.